

עת"א 23781/05/18 - מרק פיקובסקי, נגד בית סוהר כרמל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 23781-05-18 פיקובסקי(אסיר) נ' בית סוהר כרמל

תיק חיצוני: וש"ר 10261-01-18

לפני הרכב כבוד השופטים:

רון שפירא, נשיא [אב"ד]

אברהם אליקים, סגן נשיא

תמר נאות פרי

העותר

מרק פיקובסקי, (אסיר)

ע"י ב"כ עו"ד ירון גיגי

נגד

המשיב

בית סוהר כרמל

פסק דין

בפנינו עתירת אסיר המופנית כלפי החלטת ועדת השחרורים במקום מושבה בבית הסוהר כרמל (בראשות כב' השופט סגן הנשיא בדימ' אפרתי, להלן: "**הוועדה**"), אשר ניתנה ביום 28.4.2018 (להלן: "**ההחלטה**"), במסגרת וש"ר 10261-01-18.

בהחלטתה דחתה הוועדה את בקשת העותר לשחרור מוקדם מכוח חוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א-2001 (להלן: "**החוק**").

העותר, בן 60, מרצה מאסר בן 20 חודשים בגין עבירות של גידול סם מסוכן והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. לחובת העותר עבירות קודמות רבות שעניין מרמה, אלימות, עבירות בכרטיסי חיוב, סחר בבני אדם, קשירת קשר לביצוע פשע, התחזות ושלל עבירות תעבורה.

הוועדה דחתה את בקשתו של העותר לשחרור מוקדם, תוך שהיא מציינת כי המדובר באסיר עם רקע קודם בעבירות חמורות המלמד על רצף מתמשך של התנהגות לא נורמטיבית לאורך שנים. עוד קבעה הוועדה כי מבחינת הנאותות - אין פגם בהתנהגותו של העותר במהלך המאסר, אך באשר לסיכון העתידי - הוא עדיין קיים. הוועדה מתייחסת לכך כי העותר השתתף במהלך שהותו במאסר בפעילות שיקום באופן שעבר פעילות חינוכית, אך לא נטל חלק בפעילות שיקום נוספת - ולכן, אין רצף שיקומי. הוועדה אף מציינת כי הונחה לפניו תכנית שיקום פרטית, אך גם לאחר ההבהרות שהתבקשו לגביה - היא אינה מספקת מענה הולם, אגב הפנייה לכך שעורכי התוכנית הפרטית העירו, בהגנותם, כי הם מזהים באישיותו של העותר דפוסי התמודדות פתולוגיים שמחזירים אותו למעגל הפשיעה לצורך רווח כלכלי. עוד נכתב בהחלטה כי לעותר אין מסגרת משפחתית תומכת, וכי הדבר מהווה רכיב המשפיע על הצלחת השיקום.

על החלטה זו, כאמור, נסובה העתירה הנוכחית.

העותר טוען כי יש מקום להתערב בהחלטת הוועדה, נוכח העובדה כי היא לא נתנה משקל ראוי לסיכוי הצלחת השיקום, כמפורט בתכנית השיקום הפרטית, וכי יש בתוכנית זו כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעותר, ככל שקיימת. נטען כי הוועדה שגתה עת קבעה כי העותר לא השתתף בהליכי שיקום, שכן העותר עבר בהצלחה תכניות חינוכיות במסגרת המאסר וכי לא היה כל מקום לזקוף לחובתו את אי-ההשתתפות בתוכניות נוספות. בהקשר זה נטען כי אמנם לעותר הוצע להשתתף גם בתוכנית שיקום במחלקה המכונה "שחר חדש" והוא סירב להצעה זו, אלא שהדבר נובע מכך שהתוכנית שהוצעה לו מיועדת לאסירים מכורים לסמים, ואילו העותר נמצא מזה 13 שנים מחוץ למעגל הסמים (עקב הליך גמילה מוצלח אותו עבר במהלך מאסר קודם). לכן, לשיטת העותר, לא היה מקום לייחס משקל לסירובו להשתתף בתוכנית האמורה, ככל שהיה זה אחד מנימוקיה של הוועדה. עוד נטען כי שגתה הוועדה כאשר קבעה שקיים רצף מתמשך של התנהגות לא נורמטיבית, שכן העבירה האחרונה בגינה הורשע העותר הינה משנת 2004. טענה נוספת הינה שהוועדה התייחסה בהחלטה לאי-קיומה של מסגרת משפחתית תומכת, למרות שהעותר נמצא בקשר זוגי, במשך שנים, לרבות בקשרים הדוקים עם הבת של בת הזוג הנוכחית, ושתייהן מלוות אותו במהלך ההליכים המשפטיים.

המשיבה טענה, בין היתר, כי אין לשנות מהחלטת הוועדה, נוכח המסוכנות, הנלמדת ממהות העבירות הנוכחיות ומהעבר הפלילי והתעבורתי של העותר, וכי תכנית השיקום הפרטית אינה מספקת.

יתר נימוקי העתירה והתשובה מפורטים בכתב העתירה ובפרוטוקול הדיון.

לאחר ששקלנו את הטענות ולאחר בחינת המסמכים הרלבנטיים - מצאנו לדחות את העתירה.

מקדמית, נזכיר את הברור מאליו והוא כי לאסיר לא עומדת זכות מוקנית לשחרור על תנאי בטרם ריצה את מלוא תקופת מאסרו (רע"ב 5914/14 **בוהדאנא נ' מדינת ישראל**, פסקה 4 (2.12.2014)). בדומה, ההלכה היא כי בית המשפט המנהלי ימעיט בהתערבות בהחלטות של ועדת השחרורים, ויעשה כן רק במקרים קיצוניים בהם השתכנע כי נפל בהחלטה פגם מהותי (רע"ב 3749/17 **סטצנקו נ' בית המשפט המחוזי מרכז לוד** (27.3.2018); רע"ב 2713/18 **צל אחאט נ' מדינת ישראל** (8.5.2018) או שההחלטה ניתנה תוך חריגה ממשית ממתחם הסבירות (רע"ב 1863/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (12.4.2018); רע"ב 5321/17 **אוהב ציון נ' היועץ המשפטי לממשלה** (6.11.2017)).

במקרה הנוכחי סבורים אנו כי לא נפלה שגגה מלפני הוועדה המצדיקה או מחייבת התערבות.

רמת המסוכנות הנשקפת מהעותר אינה מאפשרת להסתפק בתוכנית הפרטית שהוגשה. העותר היה מעורב במהלך השנים במספר רב של עבירות חמורות, בתחומים שונים, והטענה לפיה הוא אינו מעורב בפלילים מאז שנת 2004 אינה מדויקת. יש לראות כי על העותר הוטלו במהלך השנים חמישה עונשי מאסר בפועל, לתקופות ממושכות, אם כי הוא נכנס אל תוך כותלי בית הסוהר רק פעמיים, שכן חלק מהמאסרים נגזרו עליו בעודו מרצה עונשים אחרים, והצטברו או חפפו את העונש שאותה ריצה העותר במועד גזר הדין. לכן, העבר הפלילי אכן מלמד על התנהלות עבריינית מגוונת וחמורה. בנוסף, יש משקל משמעותי לכך שהעותר ביצע עבירות פליליות רבות בתחום התעבורה, לרבות בשנים 2014, 2016 ו-2017, ולרבות עבירה שעניינה נהיגה תחת השפעת סמים או אלכוהול. נבקש להבהיר כי עבירות בתחום התעבורה, במיוחד כגון אלו אשר ביצע העותר, הן עבירות חמורות לא פחות מחלק מהעבירות המפורטות בחוק העונשין, ותוצאתן בכל הנוגע לפגיעות בגוף חמורות אף הן, והדברים ברורים. נפנה בהקשר זה לפסיקה הבאה, שם קיימת התייחסות למסוכנות המגולמת בהתנהגות עבריינית תעבורתית, בהקשר של בקשות לשחרור מוקדם ושיקולי הוועדה - רע"ב 8118/10 **דאהש נ' שירות בתי הסוהר**, פסקה 9 (28.11.2010); רע"ב 6505/13 **אבו חאמד נ' מדינת ישראל** (07.11.2013); רע"ב 7605/13 **גומייד נ' ועדת השחרורים מרכז** (25.12.2013).

לכן, לא נוכל לקבל את עמדת העותר ובא כוחו לפיה העותר שיפר דרכיו מזה שנים, וכפי שקבעה הוועדה - אכן קיים רצף של התנהגות לא נורמטיבית לאורך שנים.

העותר אכן השתתף במסגרת חינוכית במהלך המאסר וסיים אותה בהצלחה, אלא שהוצע לו טיפול נוסף, אשר התאים לו לדעת הגורמים המוסמכים - והוא מצא לנכון שלא לקחת בו חלק. לשיטת העותר, המסגרת שהוצעה לו מתאימה רק לאסירים המכורים לסמים ואינה מתאימה לו, אלא שעם כל הכבוד, נתון זה אינו בהכרח מדויק, ובכל אופן - אם הגורמים האמונים על השיקום הציעו לו להשתלב בתוכנית שתסייע לו להתמודד עם קשיים מסוימים, ההנחה היא שהמסגרת שהוצעה לו מתאימה לו - ויש משקל לסירובו. יש לראות כי בהקשר זה נכתב בדו"ח של הרשות לשיקום האסיר מיום 15.2.2018, כדלקמן: "נראה כי מתקשה להביע חרטה אודות מעשיו ואינו מבין את ההשלכות של ביצוע העבירה. במסגרת מאסרו לא שולב בטיפול בשל חוסר מוטיבציה. משולב בחינוך. ... אינו מביע נזקקות לטיפול. בהתייחסותו לעבירה מתקשה להגיע לתובנות וחוסר מודעות לדפוסיו ההתמכרותיים". אף בדו"ח הסוציאלי נכתב כי: "הן במעמד וועדת הקבלה והן במהלך שיחה עם עו"ס באגף, הוצע לאסיר להשתלב במחלקת "שחר חדש" - טיפול קצר מועד בתחום ההתמכרויות, אולם האסיר סירב לכך, שולל נזקקות טיפולית בתחום." הוועדה התייחסה לנתונים אלו, ונתנה להם את המשקל הראוי לשיטתנו (וראו את רע"ב 4937/13 פולק נ' ועדת השחרורים (28.08.2013) באשר למשקל שיש לייחס לסירוב להשתתף בהליך שיקומי).

באשר לתוכנית הפרטית, אין ספק כי המדובר בתוכנית שהושקעה מחשבה בהכנתה והתאמתה לנתוניו של העותר, אלא שעמדת הוועדה הייתה כי אין בתוכנית כדי לאיין את המסוכנות - ואף בקביעה זו לא מצאנו להתערב.

באשר למסגרת המשפחתית של העותר, ייתכן ויש ממש בטענת העותר לפיה היה צורך לברר נתונים נוספים לגבי מצבו המשפחתי או הזוגי של העותר, טרם הקביעה לפיה אין לו מסגרת תומכת. במסמכים שהונחו על שולחן הוועדה נכתב כי העותר גרוש מזה שנים, ילדיו מתגוררים בגרמניה והוא אינו בקשר עמם (דו"ח הוועדה הסוציאלית מיום 15.1.2018, עמ' 2 תחת הכותרת "טיפול לאחר שחרור - משפחה"). ועם זאת, קיים אזכור לכך שהעותר נמצא בקשר זוגי חדש בדו"ח הוועדה הסוציאלית, (בחלק העליון של עמ' 2, תחת הכותרת "רקע אישי ומשפחתי, שורה 1), ובתוכנית השיקום הפרטית מופיעים פרטים לגבי הזוגיות הנוכחית של העותר (תכנית מיום 25.3.2018, עמ' 3 שורה 15). לכן, יתכן והקביעה לפיה אין לעותר מסגרת תומכת בכלל - אינה משקפת את המצב, אלא שלא מצאנו כי די בנתון זה כדי לחייב את קבלת העתירה, נוכח הצטברות שאר השיקולים.

אשר על כן אנו מורים על דחיית העתירה.

המזכירות תשלח בדחיפות עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים וכן לעותר באמצעות מחלקת האסיר של שב"ס.

ניתן היום, י' סיוון תשע"ח, 24 מאי 2018, בהעדר הצדדים.

רון שפירא, נשיא
[אב"ד]

אברהם אליקים, סגן
נשיא

תמר נאות פרי, שופטת

